

Nurəngiz Gün

Xocalı simfoniyası

1344- 3.12.14
233.5.09.2015

1094- 18.02.15

VEKTOR

Beynəlxalq
Elm Mərkəzi

Az1018. Azərbaycan. Bakı şəh., Zığ yolу, 20q
Tel./Fax: (+99412)4471404; (+99450) 5627000
E-mail: Isgenderzadeh@rambler.ru

39046

84(AZ)-5
G-35

Nurəngiz Gün

VECTOR

International
Scientific Center

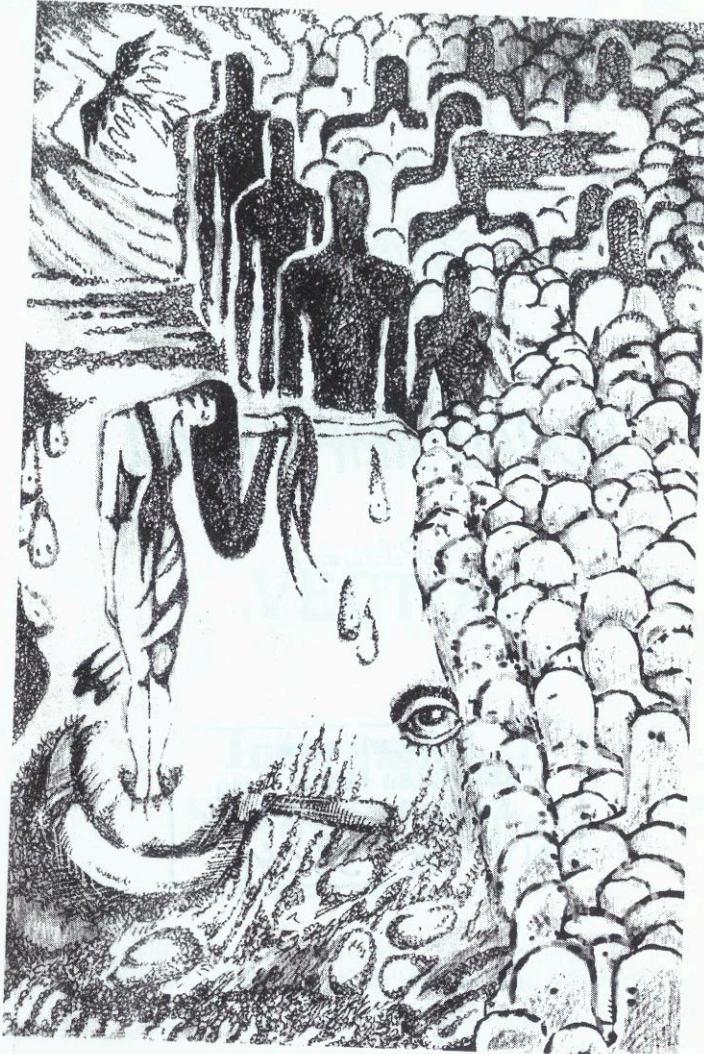
Zig yolu, 20q. Baku Az1018. Azerbaijan.
Tel./Fax: (+99412) 4471404; (+99450) 5627000
E-mail: fsgenderzadeh@rambler.ru

XOCALI SİMFONİYASI

(Rəkvüyən)

F. Köçərli adına
Azerbaijan Dövlət Uşaq
KİTABXANASI
INV. № 39046

«Vektor» Nəşrlər Evi
Bakı-2006

İlahi! Sən Onlara rahatlıq ver...

İlahi! Təskin et!..

Sən onlara səma nəğmələri göndər,
təsəlli səp.....

***

Yox, Rüzgar! O cürə əsmə sən!

Torpaqda...

Torpağın altında

dipdiri ölülər var!

Diksinə bilər Onlar...

Alt-üst etmə torpağı, ey Rüzgar,

Onlar onsuz da yazıq!

Tələf olubdur, Onlar!

***

Hə, Rüzgar... Bəli, Rüzgar!

Orda Ölülər yatır...

Orda Ölülər dip-diri! Oyaqdır, Ölülər...

Zikkələri, səsləri oyaqdır!

Əlavə zinqrov istəmir,
onların nə təngizar qulaqları,
nə yorğun-arğın-üzgün

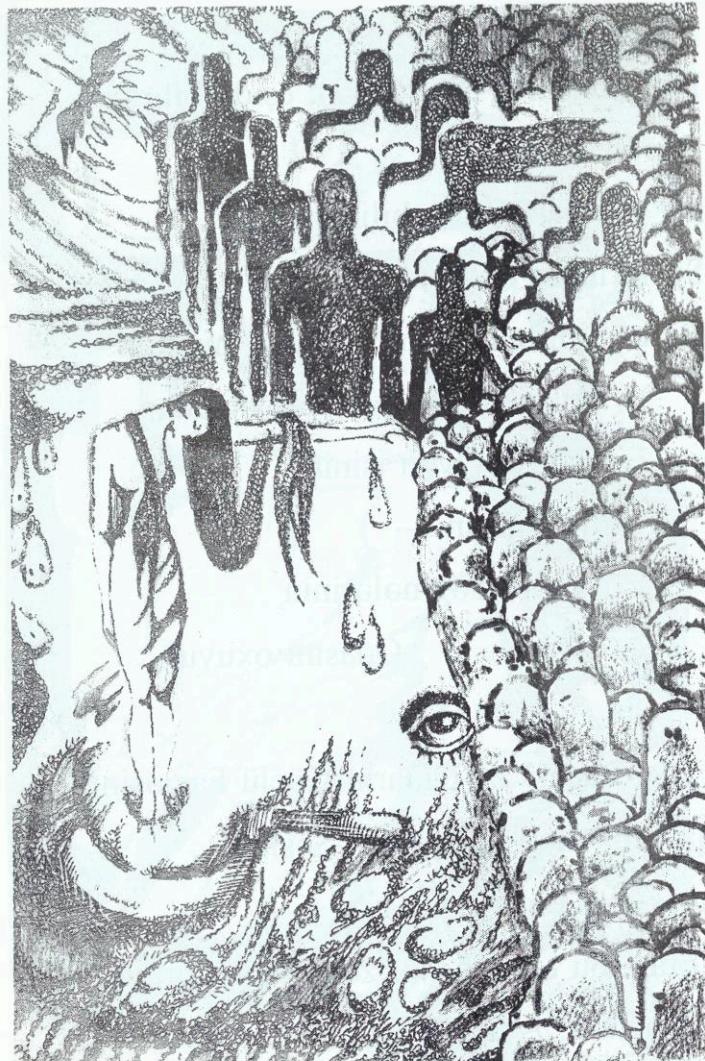
bədən hücrələrindən
üzülən zuzələr! Yox , istəmir Onlar daha,
Dünyadan axan səsləri!!!
Onların sümük xatirəsində,
indi yalnız
diri-diri
torpağa əndərilmiş Böyük Hürkü,
şəşqin qışqırıqlarının yaddaşı yaşayır!
Bir də ki... «Lənət sənə Faşizm!»-
«Lənət sənə.....
lənət sənə!..» - hayqırıqları yaşayır!..

***

Hə, Rüzgar! İndi Onlar dərin uğultularda
Simvolik Marsilyoza viyiltisi oxuyur...
Sivil dünya bir şey anlasın deyə!
Xor oxuyurlar Onlar

Vəhşətə!!!

Dünya bir şey eşidə bilsin deyə!

***

Hə, Rüzgar! Amma mən, eşidə bilirəm!

Sən necə,

zor Rüzgar! Eşidə bilirsənmi,

Səslərin ən mükəmməli olan

Əsrin Simfoniyasını? - Ölülər himnini! –

Onlar yerin mantiya qatından

Məkrin Oyun işinin

məcmusunu –

məşum nəğmələrinin

Odasını oxuyur...

***

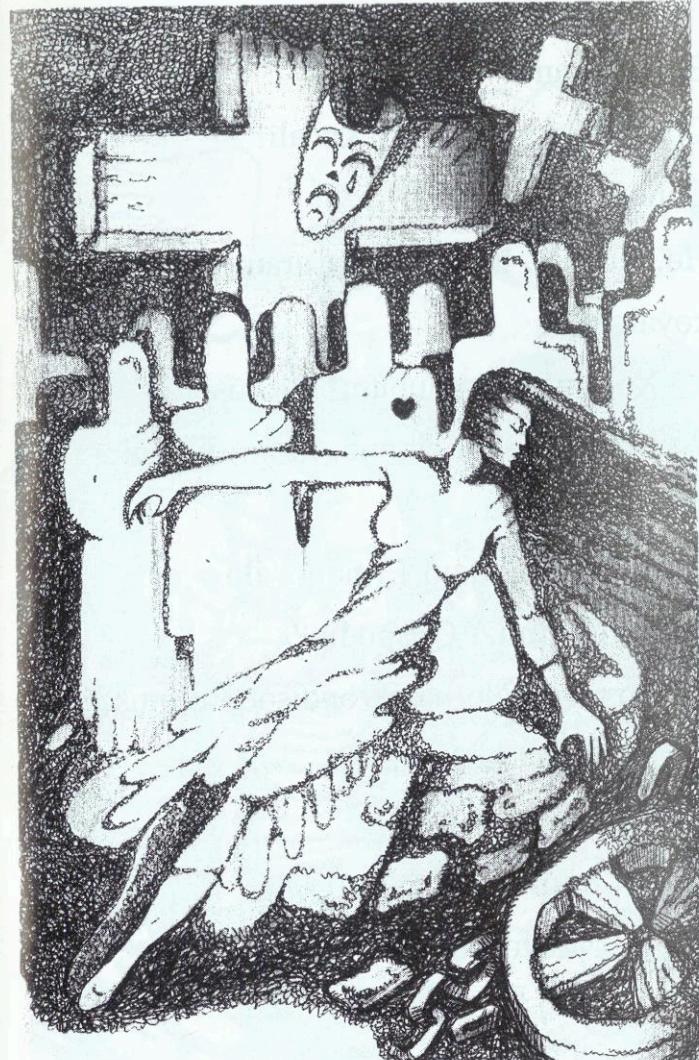
Hə, Rüzgar! Al Onların Güclü Faciəsini,

qarışdır firtinalı hirsinə, Səsləri...

apar ötür onlara da –

O tay, bu tay Okeanı zəbt edib oturmuş,

Zorunlara! Atları Əflatun Fironlara da!

***

Bəli, cahan!

O torpağın adı Məlul Xocalı!

Çəpəri qalın çəkilib...

Hə, Rüzgar, hərdən soruşuram Ondan
xəyalən:

« -Xocam!.. Məğlubum!. Necəsən?

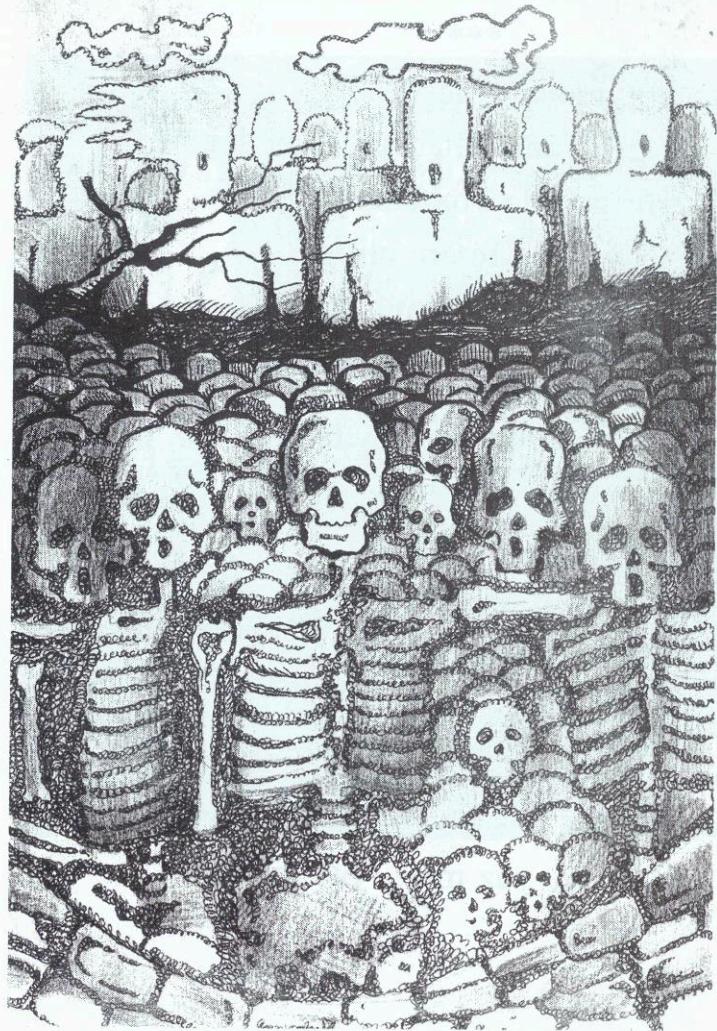
Yoxsa dağ çəkdi sinənə, tarixi dilənçi –
Bəd Qonşu? –

Drammatik «Yazıq Erməni» ilə
Məşhur Qırmızı Qospodin?» -

O! Qospodi! Nə nazik əndişədə olmuşdur
Köhnə Sovet humanisti? –

Moto-atıcı daşıyan
kütləvi qırğın maşını? –

«Möhtəşəm» bir Alay!!!

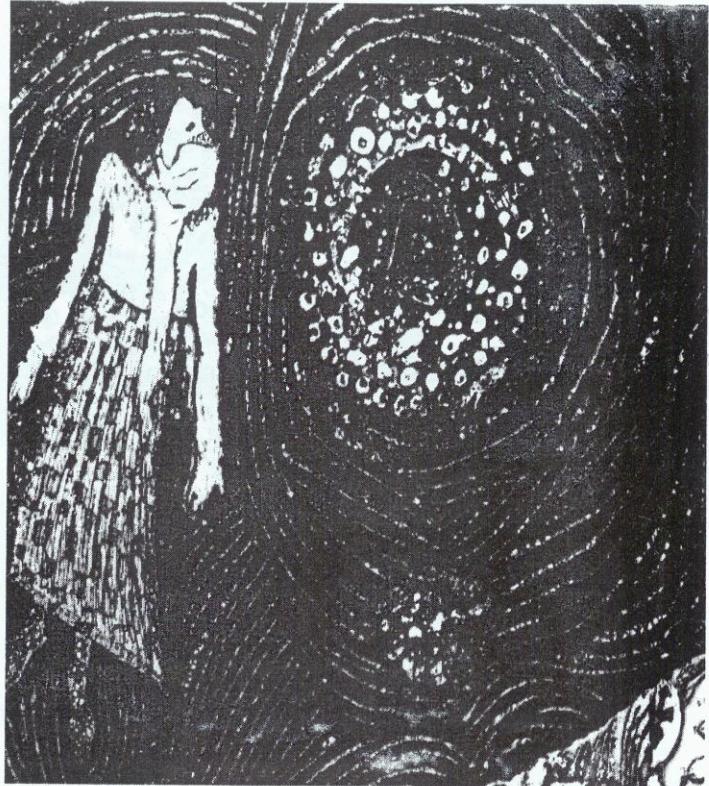

***

Ax, mənhus düşüncə!
Necə yəni, Allah yaradanı sən,
Bir gecədə yox edəsən?!
Əhsən, ey İnsan, əhsən,
Sən bu antik işinlə
Xirosima dəhşəti, Xatın faciəsini də
Çox-çox arxada qoydun!

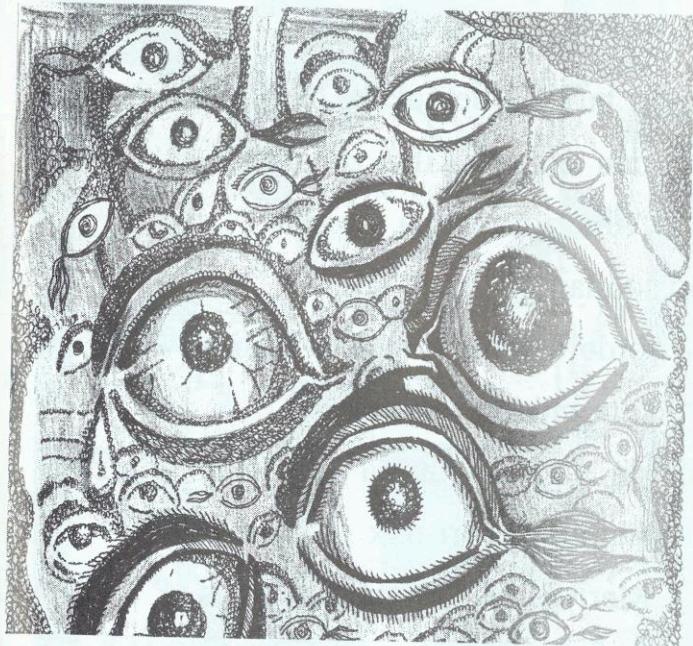
***

Bəs əsiri-yesirlər? Bir deyil, on deyil,
min-mindir, yüz mindir əsirlər!
Sarsılan, əzilən həyatlar –
yüz min, yüz min,
yüz min, yüz min...yüz mindir!

***

Ah, fırlanır bəbəklər çuxurunda,
Çuxurundan indicə çıxacaqdır, bəbəklər!
Çün, yaşamaq- ehtiyacdır!
Yaşamaq- su istəmək, çörək dadmaq,
Sevməkdir, sevilməkdir- yaşamaq!

F. Kōçarlı adına
Azərbaycan Dövlət Uşaq
KİTABXANASI
NV. № 39046

***

O! Məryəm Anaaa! Müqəddəs!..

Mən səni çox sevirəm...

Bəlkə Sən cavab verəsən,

nədir bu? Nə demək «Xof və İnsan?» -

Hardan axır axı kilsə zəngləri?

Zor edir, zorunluqla soxulur

müsəlman obasına.

Sizlərdə beləmi zorakıdır Kəlisa? -

Allahın müqəddəs evləri?..

Yəqin elə onunçun da özünüz öz əlinizlə
mixladınız çaharı-mix gözəlim İsanı!

O! Mariya! Gözəl Ana! Belə isə,

faydasızdır sizlərdən etina gözləmək,

ah, hava... sevən... müqəddəs!..

***

Ah! Boğulur, cocuqlar,
Yorulur torpağın altında
Cocuqlar!

Əlləri, qolları yorulur...
Heç bir şey anlamır, Cocuqlar!
Cocuqlar top-top oynamaq istəyir,
torpağın altında.

Cocuqlar bir təhər ovunar
havasız... nəşəsiz...
torpağın altında...

O! Məryəm!...
Ancaq ki, ana məməsi istəyir kör-
pələr torpağın altında!
Heç bir şey anlamır İnqalar!..
İnqalar ana döşü əvəzinə
İndicə torpağı əməcəklər!..

***

Ah!..

Səslərə ürpəşirəm,
Şum edilmiş insanların Kütləvi Qırğınına
darağ çəkə bilmirəm...

Bax, ona ağlayıram,

Məryəm Anaa!..

Axı Dünya özbaşına!

Axı Dünya çox məşgul!

Amma... hava istəyirmiş... uşaqlar,

Məryəmim!.. O, Mariya!.....

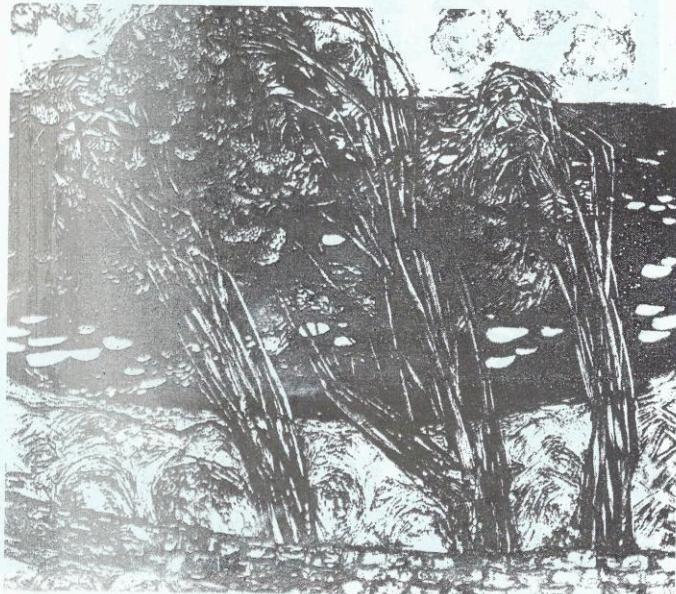
Allahın mələk qızı...

***

Ah Rüzgar! Dostum ol!.. Bura bax...

Sən torpağı süpürüb ötəndə,
şayəd görə bilirsənmi hərdənbir
belibükük əkinçi-biçinçi kölgələri...
Öpə bilirsənmi sən arada,
boşuna yellənən sünbüllü zəmiləri?

Bəs

O Nəhəng Ananı-Ən Nəhəng Qüssəni
Gördünmü?
Görmədiiin?..

O sənə heç bir söz demədii?

Demədimi,

Bütün Oyaq Kölələr – hamısı ah?!..

Yox! Dedi! Mən eşidirəm Onu!

Eşidə bilirəm,

Onların hamısını!

Bir-birinin ətəyini dartsıdıran

heç bir şey anlamadan

burnunu qurdalayıb

zırıldayan uşaqların

Ölüm Şərqilərini-

Mən eşidə bilirəm!

Və varındısa... sən allah, ey Rüzgar,
firça gətir!
Mən bu Qlobal Ahın şəklini çəkərəm!
Çəkə bilərəm Onu-
Bəşəriyyət önungdəki
Zülmün Nəhəng Pannosunu!
Çün, indicə Dünya üçün
himn oxuyub qalxacaq,
O Məğrur, Əsrarəngiz Yek Ana-
Mübarizə Simvolu Vətən qızı! O Fosfor!..
Zühr etmiş bir güclü biçarə...
Of allah, uçan dodaqlarıyla
«İnsan!»-1 hayqıracaq,
o məsum tifilləri,
Yer üzünün bütün həlaklarını
Zilləti hayqıracaq!

***

Hayqıracaq!

Tələb edəcək Gözləri...

Tələb edincə, eyvah,

Boğazının bütün telləri ilə
rüşva edəcək təzədən o Kolgə

Cahanın Canavar İslahlı

Cümlə Adamyeyənlər Kolumun...

Cümlə Yırtıcılarını!

***

Kilsə zəngləri çalxanır
beynində yenə də...

Nədən bu? Güc edir bu səs ona.

Gic edir...

İlahi! Sən Onu sakit et!

Gözlərində alov var,

Alov alışır Onun, bu ilahi Fosforun...

Bütün sümüklərində; Xocalı yanırmış,
Xocalı alovda... Of, allah, allah, allah,
Xəritənin göbəyi- Qədim Mesopotamiya-
Bağdad da yanırmiş!..

Onun göz çuxurlarında...

Bir yandan da çəkic döyür beynində,
Ona yad ahənglər. Ağır qalay kimi basır,
Cənghacəng-canqacunq...
Yorur Onu yeknəsəq yad ahəng!

O bunu istəmir!

Səsləri səslərə qarışdırmaq istəmir!
Onun qulaqlarında
yerlə yeksan olub qalmış
uşaqlarının səsi, yiyəsiz avazlar,
toz kimi, qum kimi ələnən
azan səsləri yaşayır!
Özü demiş, bu Kəllə Kəlisanın
ona yad notlarını
eşitmək istəmir! Yox, eşitmək istəmir!
Bütün Allah Evləri –
Allah məbədlərindən
yüksekən səsləri
o daha eşitmək istəmir!!!

***

Beynində iğtişaş var!

O yenə də yüyürüb, yüyürüb...

Yüyürəcəkdir müdam...

O nə isə edəcəkmiş...

Kimi isə edam da edəcəkmiş...

oy, ayallah!

Fəqət gücü çatmayırl! Ayalla...

O, heçdir, puçdur artıq,

ay allah!.....

O-artıqbihudəvarlıqdır.....

***

İlahi! Kömək ol! O təkdir!.. Anadır...

Tək qalıb... torpağın üstündə...

Biçarədir...

O eləcür köməksiz, eləcür müti ki!..

O Ruhdur!.. Güc gəlib torpağa...

Lağımlar, yarğanlar incidib...

O necə də sinirli, sehirli gəlibmiş...

Gəlmış ki,

Laylasını üst qatda oxusun!..

Gəlmış ki,

Eşitsin Onu Dünya, üst qatda!..

Onunla bərabər hönkürsün

bu məşum nağılı

İnsan olan bəşər də!..

Axı qalın yorğan çəkir,

Nəhəng faciə üstünə

Üst Qatlar!

***

Ax, nədən bu?..

Cızdağı çıxır Onun,

elə cür qəsbkar cəng-vüng-cəngləri
eşitmək istəmir!..

Adamlarsız pəncərələr,
evciklər, küçələr

yetim baxan yuvalar başından ələnən
O zorun səs selini istəmir!

Boşuna

humanizm yelləyən

sədanı istəmir!

Külə dönən Obasından,

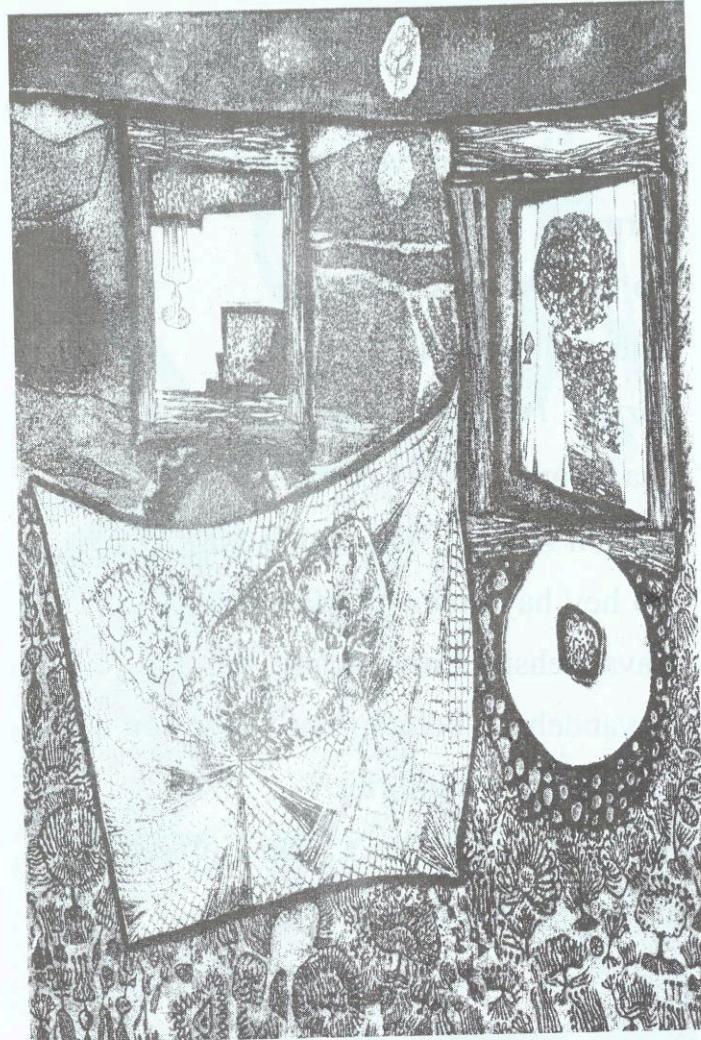
Məskəndən közərən

Yad kölgələr – yalan titrəmələrə

Sümük qəfəsində O,

Qətrə qədər hörmət də bəsləmir!!!

İSTEHZA istəmir!!!

Və təcəlla edib ki, o Fosfor...
batqun arzularını yonub töksün
Torpağa,
Və elə Torpaq üçün
bütün həyəcanı ilə
həzin... layla...
dua tərənnümləri oxusun...
Və son nəqarat, son epiloq kimi O,
elə hey hayqırsın: Cavabdehsiz!
Cavabdehsiz, Cavabdehsiz,
Cavabdehsiz, belində hərb gəzdirən
Cahanşüməl Şümürlər!
Müntəzirsiz cavaba, Cahan Göreşənləri!
Dünyanı bazar bilən
Müstəsna «Alış-veriş Əmiləri!»...

***

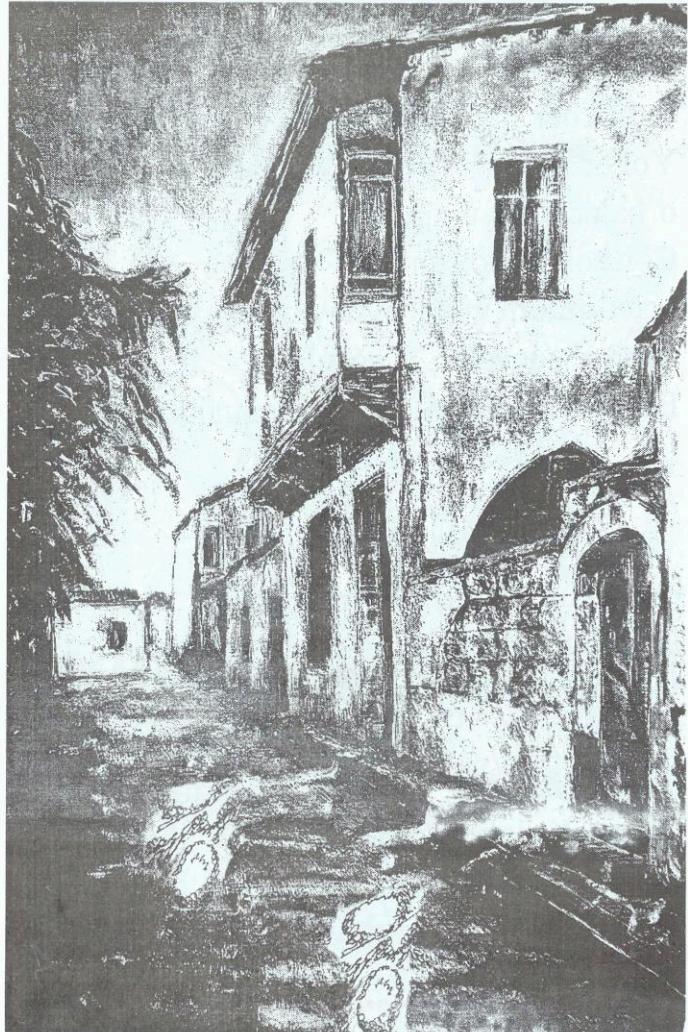
Ah, göyərçin balaları neylədiz?
Neylədiz, Nəfəsləri? Əmilər!..
Hani Səslərrr?!?....

***

Amma sərcə deyildi Onlar,
Əmilər!

***

Heç girirmi yuxunuza
sönən işıqlar, həyatlar,
lal baxan ləpirlər...
Üşüdürümü Sizləri hərdənbir
xərək-xərək Ölülər?
Təbəssümü qəfil kirmış olan
Uşaqların məzlam piçiltələri?
Əmilər!!!..

***

Ah, yetim baxır nəbatat...
O küknar hələ də ağlayır...
Yonur-tökür saçlarını yoncalar,
o balaca qız üçün.
Çöl boyu qaçısan
«can gülüm can» oynayan uşaqlarçın
darixir yoncalar... ağaclar!
Bu ayrılıq felinə Sizsiniz günahkar,
Bəşəri Zalımlar!

***

Əl çekin! Qırın hərbin belini!
Dağının təbilini siz onun!
Doğrayın müharibə sözünü,
Siliniz lügətlərdən!
İnsanı düşünün! Ürəksiz Məliklər!
Dünya Kələkbazähləri!
Dü-şü-nünn!!!...
Dünya yalnız sizin deyil!
Düşünün!!!!!!
Düşünməyə çox dəyər!....

***

Ah, yetim baxır o Bağçabağ...

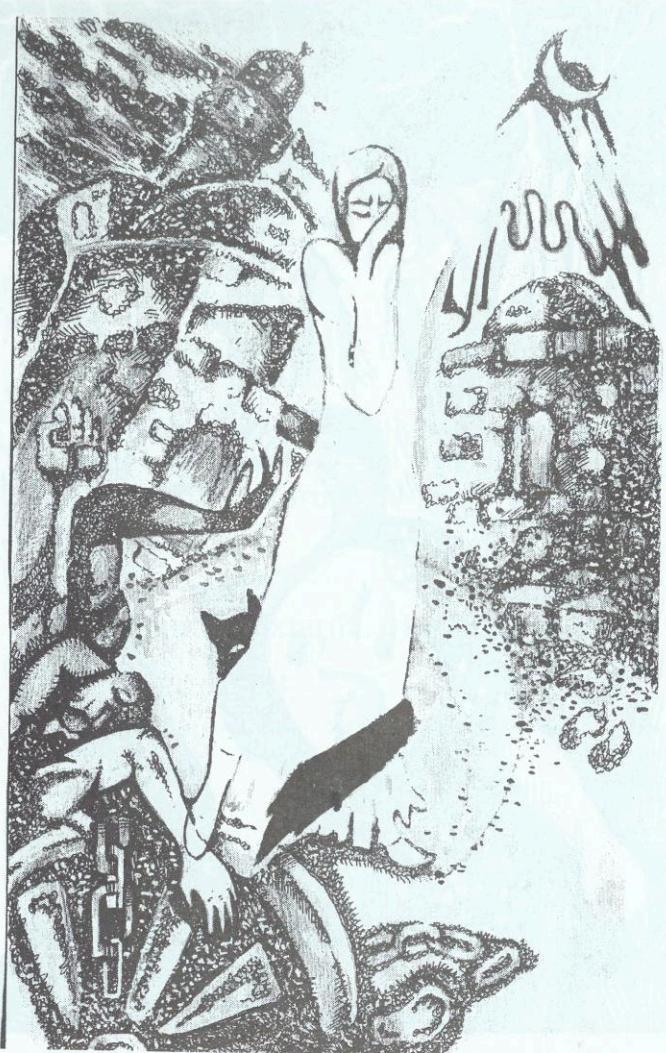
O qızın qıvırcıq tellerindəki
yaş danəciklərini...

parıltını...

danələri... axtarır... Bağçabağ!..

Ah, nə yazıq!.....

***

İlahi! Sən Onları rahat et...

Nurangiz Gun

KHODJALI SYMPHONY

Oh God, let be your peace upon them.
Oh God, oh God, set their mind at rest.
Send them melodies from above.
Make them calm.
Oh wind, don't blow so
The deceased are alive under the ground
They can be frightened
Don't overturn the ground upside down
They are already pity,
Already lost...
Oh wind, yes wind,
Died are sleeping there,
They are alive and awake,
Their anger, their voices are awake,
Neither them, neither their bothered tears,
Nor their tired, exhausted body cells...
No, no...they don't want anymore,
They don't want sounds from the universe.
In their bone memory

There lives only
Big fright, buried alive
And scared screams...
Be damned, you, fascist,
Be damned! Be damned!
Screams are still here...
Oh wind, now they sing symbolic Marseil-
laise,
With deep rumbles and with howl,
To let the civil world know something
They scaredly sing in chorus,
To let the world hear something
Oh wind, I can hear.
What about you oh powerful wind
Can you hear it?
Oh...can you hear it?
Can you hear the voices?
Can you hear this excellent

Symphony of the century?
Hymn of deceased
They sing from their places,
The ode of game of the devious,
Of their completed set of fatal melodies.
Oh wind, take their tragedy,
Mix it with your violent anger
Mix those sounds with your violent anger.
And pass to those tyrants,
Who grasped two sides of the ocean,
To the pharaohs with golden horses.
This place is called sad Khodjali
Yes, fence is very thick.
Oh wind, sometimes I mentally ask Khodjali,
“Khoja, how are you oh my defeated?!
Did that historical beggar, that bad neighbor,
That famous “red mister” hurt you?
Oh God!

How deeply was worrying
 old soviet humanist.
 The regiment of mass destruction
 Who was carrying out the weapons.
 How dare you to destroy What God made,
 Just in one night?!
 Bravo 'human, bravo!
 You've surpassed Hiroshima
   and Khatin tragedies,
 With your antique affair.
 What about orphans and prisoners?!
 There are neither one nor ten,
 There are thousands, millions of prisoners,
 Whose life is oppressed.
 There are thousands, thousands,
   thousands of them.
 Oh, the eyes are rolling,
 Like they are going to jump out.
 Because it's necessary to live

To live is – to be thirsty, to be hungry,
 To be loved, to love – is to live.
 Oh Saint Mary,
 I love you so much.
 May be you may answer,
 What is going on?
 What's happening?
 Where's the humanity and the fear?
 Church bells are invading Muslim
   lands with violence.
 Do they treat the same way,
 The churches and the saint houses of God?
 Maybe that's why you crucified
   with your own hands,
 Jesus – the angel of the cross.
 Oh Mary, oh beautiful mother,
 After what happened,
 It's useless to expect a care from all of you,

Yes dear, saint Mary.
Children are crumbling under the ground,
Under the ground, they want
                                to play the football,
Oh, they are hardly being consoled,
Under the ground, they want and search for
                                their mothers' breast,
They don't understand anything.
Oh...I'm shuddered by the voices.
Under the ground,
The voices are oppressing each other
The voices are coming because of mass de-
struction of those
Who was ploughed.

I can't comb my hair.
That's why I cry.
Because world is very willful and busy.
Oh wind, be my friend.

Listen, can you laugh sometimes,
When you are sweeping the ground?
Bent, tired shadows of
The ploughman and the reaper.
Can you sometimes kiss,
Those swinging ear fields?
What about that giant mother,
Did you see that great sorrow?
The one who is the tallest,
Almost crazy because of sorrow,
Did you see that proud shadow?
Did she tell you anything?
She said you nothing?
Did all alive shadows talked to you?
Oh, I can hear her,
I can hear all of them.
I can hear the melody of the death,
Of the children who are holding
                                the hems of their mother's clothes,

Who, don't even know what's happening!
Who, are picking their noses and crying.
Oh wind, if you have a paint brush,
For the sake of God, bring it to me.
I can draw this global sigh,
And the huge decorative panel,
Of the torture of mankind.
Oh wind,
Right now, that mother will stand up
And sing the hymn for the universe.
That woman with her flying lips,
That mysterious and proud woman.
May be that shadow,
The symbol of the struggle,
Will disgrace the world.

Church bells are jingling,
Here are the voices in my head.
What is this?

These voices are killing her,
Beating her like a hammer,
Press on her like on heavy tin.
She's tired of monotonous and
strange harmony.

She doesn't want it,
She can hear the voices of her died children,
And the homeless sounds, sounds of Azan.
But, what is this?
She doesn't want to mix the sounds.
She doesn't wan to hear the
sounds of church,
Those are so strange to her.
No! She doesn't want to hear!
No any sounds coming from
all the temples of God.
She doesn't want to hear them anymore!
Oh...I'm confused...
Will she be able to go on?

She is feeling, but she doesn't
have enough strength.

She is a vain essence.

Oh God, help her, she's alone.

She's a mother.

She's sitting on the ground on alone.

She's helpless, she's a ghost,

She came to sing the lullaby
above the ground.

She wants to be heard by world,
above the ground.

She wants her fatal hopelessness
to sob with her.

There is so much blood above the ground.

In the additive to this bloody tragedy,

Spiritual sounds are spread all over.

Oh...she's burning!

She doesn't want to
hear that aggressive sounds,

She doesn't want that violent sound.

She supposes that phosphorus will carry away
their sorrow.

And she wants to sing

the sad lullabies for the ground.

Oh God, she's alone,

she's the only one who she has,

She is – just one body and head of bone...

And she is screaming and screaming,

Like last refrain, like last epilogue.

You are responsible for that!

You are responsible!

You are responsible!

You! The ones who carry out the war!

World hyenas! You obey to lie!

You should answer!

Oh...what did you do those sweet kids!!!

Where are their voices and breath?

Did you see them in your dream?!

Have you ever seen them in your dream:
The lights and lives which gone out
And those dumb traces?!
Aren't you shivery of so much
dead people?!

Oh...here's the orphan...
And that fur-tree is still crying,
And clovers are tearing their hair...
For that little girl...

Clovers, trees are missing those kids,
  their friends,
Who, are running through the field.
Oh, the ruthless ones,
You are guilty for that separation!!!
Leave us alone! Stop the war!
Destroy the word "war",
Delete the word "war" from the dictionary!!!
Delete traces that destroy hearts,
  beating like a drum!

You – heartless kings! Think about human!
You – crafty sharpers of the world!
Think! The world is not only yours!
No! Not only yours!
Think! It is necessary to think!
Oh, here's the orphan...
The wet glittering drops are flowing
From the curly hair of that little girl...
Oh God, let be your peace upon them...

Боже! Упокой их души...

***

Сподобь благодати своей
уснувших навеки детей,
наполни небесные бездны
утешною песней...

***

Ветер! Уймись, не тревожь
холодное мертвое ложе,
не нарушь
молчанья почиющих душ,
сны убиенных чад.
Они под землею спят.

***

Ветер, о, Ветер, ты видишь,
колышется тихо трава?
Плоть убиенных мертв.

Душа же – жива!

Живы их боль, память их мук.

Жив их истерзанный дух,

вопиющие голоса,

пронзившие небеса,

стоны истошные, плач...

«Проклятье тебе, палач!»

И страх,

въевшийся в прах!

Ветер, ты слышишь,

колышется трава!

Память жива!

* * *

Слышишь, Ветер, музыку мук,

музыку ужаса, где каждый звук

целой планете терзает слух!

Мир цивилизованный нем и глух!

* * *

Но я не глуха, я помню, о, Ветер,

ничто не забыто на свете, Ветер,

ничто – и эта скорбная веха –

Реквием страшный ушедшего века,

хор убиенных, анафема кату,

землю сподобившему аду!..

* * *

Ветер, о, Ветер, вбери в себя ярость

Скорбных, бунтующих,

мятущихся душ,

тайфуном, торнадо, самумом обрушь

на фараонов живучего зла,

простерших над миром свои крыла!

* * *

Да, господа!

Взывает из мглы

стертый с лица земли Ходжалы!

Плачу над грудой руин и золы:

«Ходжалы!...»

Был ты гнездом...

Теперь тебя нет.

Выжег и выжил со свету «сосед»,
Красною ратью прикрыт и пригрет,
Мотострелковый полк
знал в душегубстве толк.
Прямою наводкою танк, бэтээр.
Гуманная власть была в СССР...
За ночь поселок в пух и прах
Это ли чада твои, Аллах?
Браво, вояка, хвала, человек,
умеющий делать трупы из всех!

Невыносима

гибель святынь.

Вновь – Хиросима,

снова – Хатынь...

* * *

Вчера – человек, сегодня – изгой,
Гонят тысячи, толпа за толпой.
Сотни тысяч... Потерянный кров...
Стынет в жилах
кровь.
Люди рождаются, чтобы жить.
Быть любимыми и любить.
Глаза выскоили из орбит...
Быть или не быть?

* * *

О, Святая Мария, мать Мария,
Любимая Матерь, ответь, ответь,
так ли велел нам благой завет?
Будь это церковь или мечеть,
то и другое – Божий храм,
любить ближнего завещано нам,
Господь надо всеми един, един,

будь мусульманин иль христианин,
кто же вбивает кровавый клин
между землянами, нами, людьми?
Где же ревнитель Христовой любви?!
Аве, Мария!.. Святая Мать!
Множится кайнов черная рать...

* * *

Душно детям под черной землей,
им бы забавиться резвой игрой,
им погонять бы мяч по траве,
жмуrirься солнцу в зеленой листве,
крохи ищут мамину грудь,
душен им темный могильный закут...
Им, несмышленышам, не понять,
зачем им во мраке вечном лежать.
Матерь Мария! Душа голосит!
Ты слышала слово: «геноцид»?..
Мир занят делом, невозмутим.
Нечем дышать им, чадам Твоим!..

* * *

Ветер, послушай, Ветер, скажи,
гуляя в поле там, у межи
ты не заметил трупы во ржи,
ты не заметил, в сирых хлебах
слезы роняют колосья во прах?..
Ты не услышал там, у дорог
Скорбящей Матери горестный вздох?
— Слышал... Видел...
— Ветер ответил.
Всех я запомнил, заметил...
— ответил.

Льнувших к мамам ревущих крох
Пулями ворог встретил... — ответил.

— Ветер, о, Ветер! Все расскажи.
Мне удружи, услужи, как свидетель.
Все, что увидел, запомнил, заметил
На белом свете, все расскажи.

* * *

Солнце восходит

в небе задымленном.

Скоро грянет торжественным гимном
над горизонтом заря.

Дай мне палитру свою, о, Море,
Я нарисую Всесветное Горе,
вместе с тобою горя...

Скоро расплещется солнечный день.

Снова восстанет Скорбная Тень
из вековечного праха и мрака,
снова моля безутешно Аллаха
чад убиенных к жизни

вернуть,

время летящее вспять повернуть...

И – проклиная двуногих зверей
на древней юдоли скрбей.

* * *

Звон колокольный

слышится ей.

Звон поминальный...

Звон эпохальный...

Боже, дай сил ей!

В царстве теней –

Матери всех убиенных детей.

Это не тень, а ошметки золы,
пепел сожженного Ходжалы...

Это не пепел, это огонь
всесжигающий...

Звон, звон...

Звон монотонный,

звук многотонный

давит ее, отдается в висках,
и отзывается в давних веках,
в Месопотамии древней,

в Багдаде,
путая даты,
блуждая по странам,
и начинает спорить с азаном...

Одно из двух.

Тень замыкает слух.

* * *

Тень замыкает в отчаяньи уши,
ей предстают вопиющие души
убитых детей и воздетые руки...
и смуту вселяют плывущие звуки...

И звон колокольный

все глупше и глупше,

Невыносима тяжба религий
Твоих созданий, Боже великий!
Если планету создал Всевышний,
что ополчился
на ближнего ближний?
если планета – творение Бога,

разве убийство – к Храму дорога?
Тень беззащитна,
Тень одинока.
Тени отчаянья не побороть.
Спаси, Господь!

* * *

Она одинока, бессильна она.
Явилась из мира иного
в земную юдоль, –
докричаться,
дозваться,
выплакать боль.

Но здесь над потоками крови
стелят густые покровы
лукавых и лживых речей
под флёр ритуальных свечей,
благостных чинных молитв.
Душа у Нее болит.

Душа у Нее кричит.

Над сирым отчим гнездом
чужой пономарь торчит.

Из мира иного явилась,
чтобы выплакать горе свое,
чтоб выискать в ликах беды
растоптаные мечты...

* * *

Чтоб выкричать боль всему свету:
К ответу! К ответу! К ответу
нелюдей и упырей,
убийц моих детей!

Ответьте, кагалы шакалов,
Ответьте, злые гиены,
Где же кровинки мои,
Где же былинки мои?

Нарушит ли ваш покой
погасший свет очагов,
нарушат ли ваши сны

безмолвные взоры сирот,
ослепшие окна домов,
руины порушенных стен,
и трупов штабеля,
сожженная земля?

Плачет земля сама.

В сердце земли зима.

Плачет у речки ива,
ветви склонив сиротливо,
никнут в полях клевера,
где босоногие крохи
розвились... Прервалась игра.

О, верховоды эпохи,
это ваша вина!

Пусть замолчит война!

Пусть замолчит навек!

Миру нужна тишина!

Пусть торжествует весна!

Вы, гегемоны планеты,
Хватит ее на всех!

Главное – не дивиденды.

Главное – Человек!

Думайте, президенты.

Думайте, короли.

Стоит подумать ради

блага единой Земли!

* * *

Девочка в сиром садике

В небо уставила глаза.

Блестит на бледном лице

застывшая слеза...

* * *

Шаг задержи, идущий.

Боже, спаси их души!..

Redaktor:
Prof. Dr. Elçin İSGƏNDƏRZADƏ

*Əsəri rus dilinə S. Məmmədzadə çevirmiştir
İngilis dilində sətri tərcümə Ərşadlı Xumarındır
Rəsmələr Ayhan Rəsul, Vive Tolli və müəllifindir*

Nurəngiz GÜN «Xocalı simfoniyası»
«Vektor» Nəşrlər Evi. Bakı, 2006. 84 səh.

*Kitab «Vektor» Beynəlxalq Elm
Mərkəzinin hədiyyəsidir*

G 4702060207-175 (qrifli nəşr)
121

«VEKTOR» BEYNƏLXALQ ELM MƏRKƏZİ, 2006.

NURƏNGİZ GÜN. Aktual mövzulara – bəşəri ağrılara həsr olunmuş «Əsrin son yuxusu», «Ağ qanadlar», «Qar romanı», «Quzey Kibris rüzgarları», «Əbədi və Əsrarəngiz», «Xocalı simfoniyası», «Bağdad divarları» poemalarının, dərin mənalı həzin şeirlərin və «Qırmızı gecə», «Tanrı», «Ən hündür çiçək təpəsi və qar quyu», «Acı halva», «Necəsən, böcək?...» kimi povest, hekayələrin və bir çox publisistik yazılarının müəllifidir.

Ömrünü bu çırpıntılarla həsr etmiş olan, yazıları «fəqət İnsan!» deyə haray qoparmış Vətən heysiyətli sevgili bacımıza, gözəl qəlbli gözəl şairəmiz Nurəngiz Günə biz isə ümid, təsəlli və arzu etdiyi qələbənin sevin-ci arzu edirik.

Müzəffər günlər, Nurəngiz xanım!

Prof. Dr. Elçin İSGƏNDƏRZADƏ
«Vektor» Beynəlxalq Elm Mərkəzinin prezidenti

Qeyd: «Xocalı simfoniyası» «Lider» televiziyanın təşəbbüsü ilə 2005-ci ildə ləntə alınmış və həmin il İsveçdə Dünya Azərbaycanlıları Kongresində nümayiş etdirilmişdir.

Nurəngiz Gür
«XOCALı SİMFONİYASI»

(rekviyem)

**«VEKTOR» NƏŞRLƏR EVİ
BAKİ-2006**

Redaktor: **Elçin İSGƏNDƏRZADƏ**
Mətbəənin direktoru: **Rafiq ƏSGƏRLİ**
Bilgisayar dizayneri: **Aydan ELÇİN**
Texniki redaktor: **Azad ƏSGƏRLİ**
Korrektor: **Afaq CABBARQIZI**
Bilgisayar yiğimi: **Nargilə ƏLİQIZI**

Yığılmağa verilmiş: 12.02. 2006
Çapa imzalanmış: 18.02. 2006
Kağız formatı: 70x100 1/16
Fiziki çap vərəqi: 5
Sifariş: 175
Sayı: 2000

«VEKTOR» BEYNƏLXALQ ELM MƏRKƏZİ
«VEKTOR» NƏŞRLƏR EVİ
Ünvan: AZ1018. Bakı şəh, Əhmədli qəs, Zığ yolu, 20 q
tel: (+99412) 4471404
faks: (+99412) 4729234
e-mail: isgenderzadeh@rambler.ru

www.vektor.az

